

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ ΣΟΛΟΜΟΥ

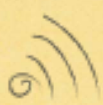
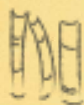
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΕΚ ΤΑΓΓΑΝΙΟΥ ΠΕΜΦΘΕΝ ΤΩ «ΕΣΠΕΡΩ» ΚΑΙ ΕΝ ΤΩ ΥΠ' ΑΡ. 39 ΦΥΛΛΩ ΑΥΤΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΝ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΠΑΡΑΣΧΟΥ

Τόσο, λοιπόν, ἐθύμωσες
καὶ τόση ᾤηρες βράσι
Γιὰ μία ἐνὸς φίλου σου
τόσο ἄθωα φράσι ;
Γι' αὐτὸ ποῦ σοῦ ᾤπε δηλαδὴ,
χωρὶς καμμιὰ κακία,
Μεῖνε νὰ δῇς καὶ νὰ χαρῇς
χειμῶνα τὴν Ῥουσσία ;
Γι' αὐτὸ ποῦ ἐπεθύμησε,
ποιοὺς ξέρει μὲ τί πάθος,
Μὲ τί παλμὸ ἔς τὰ στήθη του,
μὲ τί ἰδέας βάθος,
Νὰ δῇ ἐμπρός του νὰ ἔρεθοῦν
πρώτη φορά εἰς πάλιν
Ὁ πάγος ἀπ' τὴν μιὰ μεριὰ
καὶ σὺ ἀπὸ τὴν ἄλλη ;

Νὰ ᾔδῃ τὴν ἀγριόμορφη
σκοτινιασμένη πλάσι,
Τὴν πετρωμένη θάλασσα,
τὰ κρυσταλλένια δάση,
Τὸ **Στέπι** τὸ τρομαχτικὸ,
ποῦ λές κ' ἐκεῖ ὁ χάρος
Ξαπλόνει τὸ σενδόνη του
μὲ ὄλο του τὸ θάρρος,
Τοὺς λύκους πῶχουν μοναχοὶ
ἀπάνου ᾔκει τὸν λόγο,
Ποῦ βασιλεύει τὸ φριχτὸ
«Φάγε με ἢ σὲ τρώγω»,
Ποῦ εἶνε ἡμέρα καὶ θαρροὶς
μεσάνυχτο σημαίνει,
Π' οὔτε μιὰ μύτη φιλική
γύρω σου δὲν προβαίνει,
Ὅλα αὐτὰ ποῦ ἔναι μαζὺ
μιὰ ζωγραφιὰ γεμάτη,
Μαύρη σὰν Ἄδης, φοβερὴ,
φριχτὴ γιὰ κάθε μάτι,

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Νὰ λάμψουν ἔξαφν' ἀπὸ φῶς
καὶ τ' ἄγριο τους νὰ χάσουν,
Νὰ κοκκινίσ' ἡ ὄψι τους
καὶ νὰ χαμογελάσουν,
Τὴν ὥρα, ποῦ ὅσ' ἀστραπὴ
ἡ μοῦσά σου ἡ θεία
Θὰ τὰ ὀσχίζε φωνάζοντες
«Σᾶς χαιρετῶ Στοιχεῖα ! » ;

.
.
.

Γι' αὐτὸ τὸν μαῦρο φίλο σου,
μὲ στίχους καὶ μὲ μέτρα,
Πιάνεις εὐθύς καὶ τὸν χτυπᾷς
ὅσ' ἂν νὰ τὸν ἀπὸ πέτρα ;
Καὶ τ' ἀραδιάζεις ἔς τὴν χρυσή
τὴν λύρα σου γερμένος,
Ὅσα ἴσως δὲν ἄκουσε
ἔς τὸν βίον τ' ὁ καϋμένος ;
Τοῦ λέγεις πῶς λησιμόνησε
ὥς καὶ τὸ μύρωμά του
Κι' ἀρνήθηκε τ' ἀδελφία του
καὶ ὅλη τὴν γενεά του ;
Τὴν Μάννα καὶ τὸν οὐρανὸν,
τὸ φῶς καὶ τὴν ἡμέρα,
Ὅλα καὶ ὅλους καὶ αὐτὸν
τὸν τᾶφον τοῦ πατέρα ; . . . !

Κ' ἔπειτ' ἀφοῦ τὸν στόλισες
καλὰ καλὰ, τὸν πιάνεις
Μὲ λόγια, ποῦ μὰ τὸν Θεὸν,
τρέμω μὴν τὸν τρελλάνης,
Καὶ τοῦ προτείνεις μονομιᾶς
ν' ἀφίσῃ τὴν δουλειά του
Μὲ Σὲ, ποῦ τὸν ἐμπάτισσες,
νὰ πεταχθῇ ὀδῶ κάτου,
Ἀνάμεσα ἔς ταῖς κιτριάς
νὰ φτιάσῃ μιὰ καλύβη
Καὶ μέσα κεῖ τὰ χέρια του
νὰ κάθεται νὰ τρίβῃ,
Νερὸ νὰ χύσῃ ἄφθοον
μέσα ἔς τὸ σωθηκό του,
Κι' ἀέρα, μάλιστα βορριά
νὰ βάλῃ ἔς τὸ μυαλό του ;
Ἔτσι θὰ κάμῃς μάγουλο
τοῦ λέγεις βελουδένιο
Καὶ θ' ἀρμενίζῃς μὲ πανιὰ
ἔς τὸ κύμα τ' ἀσημένιο ! . .

Ἔ! φίλε μου, συγχώραμε·
πλὴν ὅλ' αὐτὰ μεγάλη
Βλάβη νὰ κάμουν ἡμποροῦν
ἔς τοῦ φίλου τὸ κεφάλι.
Δὲν λέγω, ἡμπορεῖ κ' ἐγὼ
καλὰ νὰ μὴν ἀρπάζω
Τὸ νόημα τῶν λόγων σου
καὶ κάπως νὰ τ' ἀλλάζω.
Ἀλλὰ τὸ κάτου τῆς γραφῆς
καὶ ἡ ὀργή σου ὅλη,
Θαῤῥῶ νὰ ᾔνε ὅτι ζῇ
ἐκεῖ ποῦ ζοῦν Χαχόλοι·
Κι' ὅτι δὲν ἔρχεται ἐδῶ
ἔς τὴν φίλην του Ἑλλάδα,
Ποῦ εἶν' ὁ ἥλιος ὁ λαμπρὸς
κ' αἰώνια πρασινάδα.

Καὶ ποιὸς δὲν ἔξέρει, φίλε μου,
καὶ ποιὸς σοῦ τὸ ἀρνεῖται
Ὅτ' ἡ Ἑλλὰς κι' ἀπὸ Θεοῦς
ἔμπορεῖ νὰ κατοικεῖται ;
Ὅτ' εἶν' κομμάτι τ' οὐρανοῦ
ποῦ κόπηκε τὴν ὥρα
Ποῦ εἶπ' ὁ Πλάστης νὰ γενῇ
κ' ἐλληνικὴ μιὰ χώρα ;
Κι' ὅτ' εὐτυχὴς λογίζεται
κανεὶς ἔς αὐτὸ τὸ κλίμα
Ὅχι νὰ ζήσῃ μοναχά,
ἀλλὰ καὶ νὰ ἔβρῃ μνημα ;

Κανεὶς αὐτὰ δὲν τ' ἀναιρεῖ·
ἀλλὰ δι' αὐτὸ, ἀρνήθη
Ὁ Ἑλλήν ποῦ στὰ ξένα ζῇ
τὴν γῆ ποῦ ἐγεννήθη ;
Εἶν' ἐξωμότης ; δὲν πονεῖ ;
ἔχει καρδιά σανίδι ;
Πατρίδα πλιὸ δὲν ἀγαπᾷ ;
Εἶνε χαμένο γίδι ; . . .
Μὴ βλασφημεῖς ! τῶρα κ' ἐγὼ
εἶνε καιρὸς νὰ εἴπω.
Δὲν ξέρω ποῦ πλιὸ δυνατὸ
καρδιᾶς θὰ εὔρης χτύπο.
Ἐδῶ, ὅπ' ἀνθίζει ἡ μυρτιά,
ἡ δάφνη, τὸ θυμάρι,
Ἢ κεῖ ποῦ τρέχει γιὰ ψωμί
τὸ ἐλληνικὸ ποδάρι !

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΣΤΟΙΒΑ ΤΩ ΧΑΙ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ

Θυμήσου μόνον τί χρωστέῃ
 ἔς τὰ ἔξω τὰ παιδιὰ της
 Αὐτὴ ἡ μάννα, ἢ ἀγαπᾷς
 τόσο τὴν ἀγκαλιά της.
 Θυμήσου, πῶς ἦτον πτωχὴ
 καὶ πῶς θά ᾽τον σδυμμένη,
 Ἄν ὅλοι ᾔθέλαμε βυζι
 ἀπ' τὴν δυστυχισμένη.
 Ἄν ὅλοι γλυκὸ ξάπλωμα
 ᾔθέλαμε ἔς τὰ λημέρια,
 Κυττάζοντες τὸν οὐρανὸ
 τὸν ἥλιο καὶ τ' ἀστέρια.
 Θυμήσου τα ὅλα αὐτὰ,
 καὶ ᾔπέ μου μόνον τότε
 Ἄν ᾔν' οἱ ἔξω Ἑλληνας
 ἢ ὄχι πατριῶται.
 Κ' ἂν ἔπρεπε τοῦ φίλου σου
 νὰ δώσης μ' ἀσπλαγχνία
 Τὸ **Κνοδυτο** ποῦ δὲν ἔφαγε
 ἀκόμη ἔς τὴν Ῥουσσία.

Ἀθῆναι 14 Δεκεμβρίου 1882.

Ἡ ἀνωτέρω ἀπάντησις ἀπεστάλη ἐντεῦθεν τῷ «Ἐσπέρῳ» τὴν 14 Δεκεμβρίου λ. ε. ἡτοι τὴν τετάρτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς λήψεως τοῦ περιέχοντος τὸ ποίημα τοῦ κυρίου Α. Παράσχου φύλλου τοῦ ῥηθέντος περιοδικοῦ.

Ὁ κύριος συντάκτης τοῦ «Ἐσπέρου» ἐθεώρησε καλὸν, χάριν ἀδικοφροσύνης (ὡς μοὶ γράφει) πρὸς τὸν κύριον Α. Παράσχον, ν' ἀντικαταστήτῃ τὸ πρῶτόν μου εἰσιτικὸν διὰ τοῦ ἐρεξῆς·

«Τόσον πολὺ ἐθύμωσα
 ὥστε νὰ μὴ ξεχάσῃ;
 Ἐνός σου φίλου μιὰ ἡδὺ
 τόσο ἀθώως φράσεις;»

Ἐπειδὴ ἡ διόρθωσις αὕτη μοὶ ἀπαρέσκει, φρονῶ δὲ ὅτι ὁ κύριος Α. Παράσχος, ποιητὴς κατ' ἐξοχὴν φιλελεύθερος, οὐδ' ὅλῳ; ἐννοεῖ τὴν μουσάν διεσμευμένην καὶ οὐδαμῶς θὰ θεωρήσῃ πρόσβλητικὸν τὸν στίχον

«Καὶ τί σὲ ᾔπρξες βράσι»,

ἀναγκάζομαι ν' ἀναδημιουργήσω τὸ ποιηματίόν μου, διὰ τοῦ ἰδιαιτέρου τούτου φύλλου, ὡς τοῦτο εἶχεν ἐξ ἀρχῆς.

Ἀθῆναι, 6 Ἰανουαρίου 1883.

Θ. ΣΟΛΟΜΟΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α1 Σ5 Φ1 0065

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ